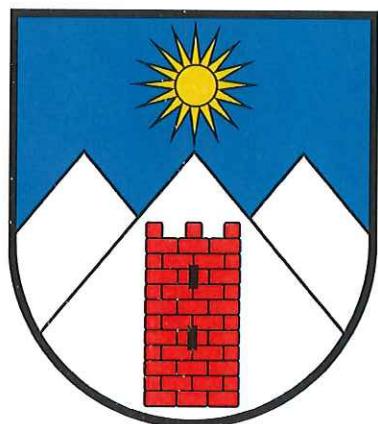

Vischnaunca da Breil

Constituziun dalla vischnaunca da Breil

2018

	I. Determinaziuns generalas	4
Art. 1	La vischnaunca	4
2	Autonomia	4
3	Equalitat dallas schlatteinas	4
4	Lungatg ufficial	4
5	Incumbensas	4
6	Cumpetenzas penalas	4
	II. Dretgs, obligaziuns e modalitads generalas	5
7	Habilitad e dretg da votar ed eleger	5
8	Elegibladad	5
9	Exclusiun	5
10	Incumpatibilitad	5
11	Recusaziun	5
12	Perioda e temps d'uffeci	6
13	Risguard sin ils vischinadis	6
14	Demissiun	6
15	Propostas per votaziuns ed elecziuns	6
16	Temps d'elecziuns	6
17	Modus da votaziuns ed elecziuns	6
18	Petiziun	7
19	Iniziativa	7
20	Retratga dalla iniziativa	7
21	Referendum facultativ	7/8
22	Dretg da moziun	8
23	Dretg d'informazion	8
24	Responsabludad	8
25	Recuors	8
26	Reponderaziun	8
27	Protocols, menar ils protocols	9
28	Investa	9
	III. Organisaziun communal	9
29	Organs communals	9
30	Autoritad suprema	9
	A. La cuminanza dils votants	9/10
31	Cumpetenzas	9/10
	B. La radunanza communal	10
32	Cumpetenzas	10
33	Convocaziun	11
34	Cumpetenza da concluder	11
35	Preparaziun dallas tractandas	11
36	Modalitad da votaziun ed elecziun	11
37	Incumpatibladad	11
	C. Cussegli da vischnaunca	12
Art. 38	Cumposiziun	12

39	Convocaziun, cumpetenza da decider	12
40	Cumpetenzas	12/13
	D. La suprastonza communal	13
41	Cumposiziun	13
42	Cumpetenzas en general	13
43	Cumpetenzas specialas	13/14
44	Relaziun denter suprastonza communal e cussegl da vischuna	14
45	Convocaziun	15
46	Sedutas, presidi	15
47	Departaments	15
48	Obligaziuns generalas	15
49	Cumpetenza da decider	15
50	President communal	15/16
51	Suttascripziun	16
52	Ordinaziun da fatschentas	16
	E. La cumissiun da quen e gestiun	16
53	Cumposiziun	16
54	Elegibladad	16
55	Cumpetenza da decider	16
56	Incumbensas e cumpetenzas	16/17
57	Controlla dil quen communal	17
	IV. Roms dall'administraziun	17
	A. Scolaresser	17
58	Incumbensa	17
59	Cumissiun da scola	17
60	Funcziun e cumpetenzas	17
	B. Forestalessrer	17
61	Incumbensa	17
	C. Agricultura	18
62	Incumbensa	18
	D. Uorden da baghegiar, stradalessrer	18
63	Survigilonza	18
64	Cumissiun da baghegiar	18
	E. Polizia	18
65	Incumbensa, cumissiun da fiug	18
	F. Protecziun civila	18
66	Incumbensa	18/19

	G. Administraziun	19
67	Canzlia communal, incumbensa	19
68	Canzlist	19
	V. Finanzas e taglias	19
69	Principis davart finanzas	19
70	Cumposiziun dalla facultad	19
71	Taglias e taxas	19
72	Taxas d'utilisaziun, contribuziuns da cuosts e tscheins	20
73	Taxas	20
74	Taxas specialas	20
75	Taxa da hospes e taxa turistica	20
	VI. Ils vischinadis e lur relaziun cun la vischnaunca	20
76	Vischinadis	20
	VII. Fatgs da baselgia	21
77	Pleivs	21
	VIII. Determinaziuns finalas	21
78	Revisiun	21
79	Vigur	21
80	Approbaziun	21
81	Procedura per l'emprema elecziun	21

I. Determinaziuns generalas

Art. 1

La vischnaunca

Il territori dalla vischnaunca da Breil formescha ensemencun sia populaziun ina vischnaunca autonoma dil cantun Grischun. Ella secumpona dils vischinadis:

- Andiast
- Breil-vitg
- Dardin-Capeder
- Danis-Tavanasa
- Waltensburg/Vuorz.

Art. 2

Autonomia

La vischnaunca ademplescha ils pensums che cumpetan ad ella. Ad ella cumpeta, enteifer la legislaziun federala e cantunala, il dretg d'administraziun autonoma.

Art. 3

Equalitat dallas schlatteinas

Funcziuns ufficialas ed indicaziuns professiunalas en questa constituziun sereferveschan sin omisduas schlatteinas.

Art. 4

Lungatg ufficial

Il lungatg ufficial dalla vischnaunca ei il romontsch sursilvan.

Art. 5

Incumbensas

La vischnaunca ademplescha sias obligaziuns publicas e quellas adossadas ad ella dil stadi. Ella promova enteifer sias cumpetenzas e pusseivladads il beinstar general, il svilup economic, turistic, cultural e social, la scolaziun e formaziun. Per saver ademplir quels pensums relai la vischnaunca las leschas ed ordinaziuns necessarias.

Art. 6

Cumpetenzas penales

La vischnaunca ha il dretg da castigar cuntervenziuns enviers sias leschas ed ordinaziuns. Resalvadas ein las disposiziuns dil Cantun e dalla Confederaziun. Castitgs astgan vegnir decretai mo sin fundament da smanatschas da castitgs ch'ein fixadas expressivamein en las leschas.

II. Dretgs, obligaziuns e modalitads generalas

Art. 7

Habilitad e dretg da votar ed eleger	Il dretg da votar ed eleger han burgheis svizzers, che han cumpleniu il 18avel onn. Dretg da votar ed eleger en fatgs communals han persunas ch'ein domiciliadas en vischernaunca. Il dretg da votar en caussas communalas sedrezza schiglioc tenor la constituziun dil cantun Grischun e tenor la lescha davart ils dretgs politics en il cantun Grischun.
--------------------------------------	--

Art. 8

Elegibladad	Scadin votant cun domicil en vischernaunca che ha il dretg da votar tenor art. 7 ei elegibels.
-------------	--

Art. 9

Exclusiun	Parents e quinai en lingia directa, consorts e fargliuns sco era persunas che vivan en in partenadi registraru u en ina cumionza da veta effectiva astgan buca appartener il medem mument alla medema autoritat communal. Quels motivs d'exclusiun valan era denter commembers dalla cumissiun da quen e gestiun ed ils commembers dalla suprastanza communal.
-----------	---

Art. 10

Incumpatibilitad	In emploiau communal u in funcziunari communal astga buca appartener all'autoritat ad el directamein superiura. El sa denton vegnir integraus cun vusch consultativa allas tractativas.
------------------	---

Art. 11

Recusaziun	In commember d'ina autoritat communal sto prender stgisa tier tractandas e votaziun en fatgs sur dils quals in da ses parents tochen tier il grad da parentella menziunaus en artechel 9 u el sez ein interessai directamein e personalmein. Quella prescripziun vala era per las cumissiuns.
------------	---

Art. 12

Perioda e temps d'uffeci

La perioda d'uffeci cuoza mintgamai quater onns. Per il cussegli da vischnaunca, la suprastanza communal, la cumissiun da scola e la cumissiun da quen e gestiun ei il temps d'uffeci limitaus senza interrupziun sin treis periodas, sch'ellas suondan ina l'autra. Tier l'elecziun dil president communal vegnan duas periodas sco commember da suprastanza buca quintadas.

Art. 13

Risguard sin ils vischinadis

Tier las elecziuns dallas autoritads communalas sco era dallas cumisiuns ei da risguardar ina gesta representanza dils vischinadis.

Art. 14

Demissiun

La demissiun d'in uffeci communal sin la fin d'ina perioda d'uffeci ei da far en secret alla suprastanza sil pli tard entochen ils 28 da fevrier digl onn d'elecziuns.

Art. 15

Propostas per votaziuns ed elecziuns

Entochen ils 30 d'avrel inoltreschan ils vischinadis alla canzlia communal la giesta dils candidats per la suprastanza e pil cussegli da vischnaunca.

Art. 16

Temps d'elecziuns

Las elecziuns crodan mintga quater onns el meins da zercladur. La scumiada d'uffeci succeda cun igl 1. da schaner. Igl ufficial partent ei responsabels per la surdada regulara digl uffeci. En cass d'ina demissiun u vacanza duront la perioda d'uffeci sto vegnir fatg ina elecziun sch'il temps tochen la proxima elecziun ordinaria survarga nov meins e sche negin suppleant ei elegius.

Art. 17

Modus da votaziuns ed elecziuns

Ei vala il pli absolut. Suenter la subtracziun dils cedels vits e buca vallevis dil diember total vegnan las vuschs dils candidats restonts partidas entras il dubel diember dils mandats libers; la proxima cefra entira ei il pli absolut. Han dapli persunas contonschiu il pli absolut che quei ch'ei ha uffecis, valan tals cun las pli biaras vuschs sco elegi. Reussescha in'elecziun tier elecziuns singulas buca, ni vegnan tier elecziuns cumplessivas pli paucas persunas elegidas che quei ch'ei ha

uffecis, suonda ina secund'elecziun. Elegi ein ils candidats cun las biaras vuschs (pli relativ).

Art. 18

Petiziun

Scadina persuna ha il dretg da presentar alla suprastanza communalia en secret propostas e reclamaziuns cun aschuntar la necessaria motivaziun.

La suprastanza ha da tractar talas petiziuns sil pli tard enteifer in meins dil mument ch'ellas vegnan deponidas. En cass urgents ha la suprastanza da prender posizion senza retard.

Art. 19

Iniziativa

Propostas d'iniziativa en fuorma generala san vegnir fatgas:

1. En secret cun motivaziun alla suprastanza communalia per mauns dalla radunanza communalia. Ellas ston purtar la suttascripziun da silmeins 100 votants.
2. Entras moziun d'in votant fatga sin radunanza communalia e declarada da quella per relevonta.

L'iniziativa sa era vegnir inoltrada en fuorma d'in sboz elaborau. Las giestas dils iniziants ein valeivlas sch'ellas cuntegnan il text dall'iniziativa, num, prenum e domicil dalla persuna che suttascriva. Las giestas ein da numerar, las suttascripziuns ston esser legiblas e dadas cun agen maun.

La suprastanza ei obligada da suttametter ina iniziativa suenter predeliberaziun entras il cussegli da vischunaunca, cun aschuntar sia posizion enteifer sis meins alla radunanza communalia, respectivamein alla cumionza dils votants.

Iniziativas buca legalas vegnan buca empaladas vinavon.

Art. 20

Retratga dalla iniziativa

Ina proposta d'iniziativa sa vegnir retratga dils treis emprems che han signau ella, aschinavon ch'ella cuntegn buca in'autra clausla, avon la tractaziun dil cussegli, respectiv tochen la proclamaziun dalla votaziun. La retratga ei da far a secret alla suprastanza communalia.

Art. 21

Referendum facultativ

Sin proposta da silmeins 50 persunas cul dretg da votar ein conclus dil cussegli da vischunaunca davart leschas, expensas unicas da varga frs. 200'000.– e d'expensas regularas da varga frs. 50'000.– per onn, sco era quen annual e rapport da gestiun da suttametter alla radunanza communalia per decisiun. Tals conclus ein da publicar sco usitau. La

proposta da suttametter quels alla radunanza communalista vegnir inoltrada alla suprastanza communalista enteifer 20 dis suenter la publicaziun.

Per tractaziu da quella fatschenta sto la radunanza communalista haver liug sil pli tard 40 dis suenter l'inoltraziun dil referendum facultativ.

Art. 22

Dretg da moziun

Mintga votant ha il dretg da suttametter alla radunanza communalista propostas che pertuccan buca la giesta da tractandas. Vegn ina tala acceptada, sto la suprastanza communalista presentar rapport e proposta a caschun dalla proxima radunanza communalista.

Art. 23

Dretg d'informaziu

Scadina persuna cun il dretg da votar sa pretender sin radunanza communalista dalla suprastanza ina orientaziu davart fatschentas pendentes u arisguard la deliberaziun da talas.

La cumpartgida dalla risposta sa vegnir refretga, sche interess dalla vischnaunca pretendan quei.

Art. 24

Responsabladad

Las autoritads communalistas ed ils emploiai da vischnaunca ein responsabels tenor la lescha cantunala da responsabladad.

Art. 25

Recuors

Il dretg da recuors encunter conclus e decisiuns d'organs communals sedrezza suenter la legislaziun cantunala.

Art. 26

Reponderaziun

In conclus dalla radunanza communalista ni dalla votaziun all'urna sa vegnir presentaus da tut temps a quella per reponderaziun. Resalvai ein ils dretgs da tiarzas persunas.

Eis ei buca vargau in onn dapi ch'in conclus ei ius en vigur, sa vegnir reponderau mo lu, sche quei vegn concludiu cun ina maioritad da 2/3 dallas vuschs presentas.

Art. 27

Protocols,
menar ils protocols

Per la radunonza communal, per il cussegl, per la suprastonza e per mintga ulteriura autoritat eis ei da menar protocols separai, che dattan sclariment silmeins davart ils conclus ed ils resultats dallas elecziuns. Els ein da suttascriver entras il protocolist e suenter l'approbaziun entras il parsura.

Art. 28

Investa

Ils protocols dalla radunonza communal e dallas sedutas publicas dil cussegl da vischnaunca vegnan publicai il pli tard in meins suenter la radunonza. Risguardond las disposiziuns davart la protecziun da datas astgan ils protocols vegnir publicai en medias electronicas. L'investa els protocols dalla suprastonza e dallas ulteriuras autoritads communalas vegn lubida mo lu, sch'ei sa vegnir fatg valer interess giustificai. Al dretg sin investa sa era vegnir satisfatg cun remetter in extract dil protocol.

III. Organisaziun communalia**Art. 29**

Organs communals

Organs dalla vischnaunca ein:

1. la cuminanza dils votants (votaziun all'urna)
2. la radunonza communalia
3. il cussegl da vischnaunca (parlament)
4. la suprastonza communalia
5. la cumissiun da quen e gestiun.

Art. 30

Autoritat suprema

L'autoritat suprema ei la cuminanza dallas persunas cun dretg da votar ed eleger en vischnaunca. Ella exequescha ses dretgs alla radunonza communalia ni all'urna. Per las votaziuns ed elecziuns vegn l'urna deponida en mintga vischinadi.

A. La cuminanza dils votants**Art. 31**

Cumpetenzas

La cuminanza dils votants ei cumpetenta per:

1. Revisiun totala dalla constituziun communalia.
2. Conclus davart expensas unicas che survargan la summa da frs. 2'000'000.– ed expensas regularas che survargan la summa da frs. 500'000.– per onn excepiu la cumpetenza dad auter organs.

3. L'elecziun dil cussegli da vischunaunca e dils substituts, dil president communal, dalla suprastanza e dalla cumissiun da quen e gestiun.
4. La concessiun per l'explotaziun da forzas d'aua.

Las votaziuns all'urna ein da publicar sil pli tard diesch dis avon il di da votaziun ed elecziun cun indicar las fatschentas e las prescripziuns specialas davart las elecziuns e votaziuns. A medem temps obtegn mintga votant in messadi che declara las fatschentas. Il resultat dallas votaziuns ed elecziuns ei da publicar ladinamein egl organ ufficial da publicaziuns.

B. La radunanza communala

Art. 32

Cumpetenzas

La radunanza communala ei cumpetenta per:

1. Revisiun parziale della constituziun communala.
2. L'elecziun da cumissiuns specialas ni da muntada generala stipulada en leschas ni ordinaziuns communalas aschinavon che l'elecziun ei buca surschada ad in auter organ.
3. L'approbaziun dil preventiv sco era midadas dil pei da taglia.
4. L'approbaziun d'expensas unicas entochen frs. 2'000'000.– ed expensas regularas entochen frs. 500'000.– per onn, sche buca outras instanzas ein cumpetentas.
5. La cumpra, la vendita, l'impegnazion da terren e beins immobiliars e l'erecziun da servituts cuzzontas u temporaras cun resalva dallas cumpetenzas dalla suprastanza communala stipuladas en connex cun la politica da terren. Excepui ein plinavon cumpras da terren che stattan en connex cun la realisaziun d'in project stradal e forestal e la cumpra da singulas parcellas ch'ein da basegns pil communalesser e per purificaziuns da cunfins.
6. L'affittaziun da schischom da pli gronda muntada.
7. La concessiun per ulteriuras explotaziuns sin terren communal, ch'ein buca surschadas ad in auter organ.
8. Orientaziun sur fatgs da gronda muntada che dueigien vegnir su ttamess alla votaziun all'urna.
9. Decisiuns davart la participaziun a corporaziuns ed instituziuns regiunalas.

Art. 33

Convocaziun

La radunonza communal vegn convocada dalla suprastonza communal tenor basegns. Sin conclus dil cussegli da vischunaunce ni sin proposiziun motivada da 50 votants ha la suprastonza da convocar enteifer 40 dis ina radunonza communal. Invitaziun cun l'indicaziun dallas tractandas ei ordinariamein da far diesch dis avon la radunonza entras adattada publicaziun ufficiala.

Art. 34

Cumpetenza da concluder

Scadina radunonza da vischunaunce convocada en uorden ei cumpeten-
ta da concluder.

Art. 35

Preparaziun dallas tractandas

La radunonza communal astga decider fatschentas mo sch'ellas ein predeliberadas dalla suprastonza, dil cussegli da vischunaunce u d'ina cumissiun speciala e figureschan sin la giesta da tractandas.

Art. 36

Modalitat da votaziun ed elecziun

Las votaziuns vegnan fatgas cun maunpli. Ellas ein da far en secret, sche ina quarta dils presents ni la suprastonza pretenda scrutini. Tier votaziuns cun maunpli decida il pli absolut da quels che voteschan. Per votaziuns da scrutini vala artechel 17.

Ein las vuschs tier votaziun cun maunpli e tier votaziun da scrutini ulivas, ei la damonda renviada.

Art. 37

Incumplibladad

Vegnan plirs candidats elegi el medem scrutini en ina autoridad, alla quala els san tenor artechel 9 buca appartener el medem temps, ei quel elegius che ha contonschiu las pli biaras vuschs.

Vegn in candidat elegius per pliras autoritads, allas qualas el sa buca appartener el medem temps, ha el da sedecider ladinamein per in u l'auter uffeci.

Raschuns d'exclusiun conform art. 9, 10 ed art. 54 fan l'elecziun nunvaleivla.

C. Cussegli da vischnaunca

Art. 38

Cumposiziun

Il cussegli da vischnaunca ei il parlament communal. El secumpona da 13 commembers e 5 suppleants e vegn elegius dil pievel per ina perioda da quater onns.

El elegia ord siu miez in president ed in vicepresident per ina perioda d'in onn e dessegna in actuar per regla in emploiau dall'administraziun communal. Ina reelecziun per in'ulteriura perioda ei pusseivla.

Mintga vischinadi tenor artechel 1 ha la garanzia dad in commember ed in suppleant.

Art. 39

Convocaziun e cumpe-

Il cussegli da vischnaunca vegn convocaus entras la suprastanza comunal en cunvegnientscha cul president dil cussegli sil pli tard otg dis avon la sesida. Siat commembers san pretender ina seduta. Las fatschentas che vegnan tractadas ston veginr indicadas cun l'invitaziun.

Il cussegli da vischnaunca ei cumpetents da decider sche silmeins otg dils commembers ein presents.

Art. 40

Cumpetenzas

Il cussegli da vischnaunca ha las suondontas incumbensas:

- a) predeliberaziun consultativa per mauns dalla radunanza communal e cuminanza dils votants, numnadamein:
  - dil preventiv
  - da damondas da concessiuns d'aua, d'explotaziun da terren communal, da vendita da terren da vischnaunca,
  - decisiuns da gronda muntada che dueigien veginr suttamessas per votaziun alla radunanza communal.
- b) Las elecziuns
  - dil vicepresident communal
  - dallas cumissiuns permanentas e cumissiun cun incaricas specialas aschinavon che l'elecziun ei buca surdada ad in auter organ
  - dalla cumissiun da scola
  - dalla cumissiun da baghegiar
  - dils delegai en corporaziuns, instituziuns ed uniuns surcommunalas e regionalas.
- c) Approbaziun dil quen annual e rapport da gestiun.
- d) Conclus da leschas communalas
- e) Conclus per crear novas plazzas stablas.
- f) Conclus definitivs davart novas expensas unicas d'entochen frs. 200'000.– ed expensas regulararas d'entochen frs. 50'000.– per onn.

- g) Conclus davart novas expensas unicas d'entochen frs. 500'000.– per onn ed expensas regularas d'entochen frs. 100'000.– per onn cun resalva dil referendum facultativ tenor art. 21 dalla constituziun.
- h) Conclus davart credits supplementars cun resalva dil referendum facultativ tenor art. 21 dalla constituziun.
- i) Decisiuns davart conflicts da cumpetenza denter las autoritads communalas.

D. La suprastanza communal

Art. 41

Cumposiziun

La suprastanza communalia ei la suprema autoritat administrativa ed executiva dalla vischnaunca. Ella secumpona dil president e da quater commembers (geraus).

Art. 42

Cumpetenzas en general

La suprastanza communalia empeila l'administraziun communalia. Ella procura plinavon che las prescripziuns dalla vischnaunca, dil cantun e dalla confederaziun vegnan exequidas.

Art. 43

Cumpetenzas specialas

La suprastanza communalia ha plinavon las suandontas cumpetenzas specialas:

- a) la representaziun dalla vischnaunca anoviars;
- b) il relasch dad ordinaziuns cun determinaziuns meins impurtontas ni administrativas internas e directivas da survetsch sut resalva d'artechel 40 dalla constituziun;
- c) l'execuziun dalla pussonza poliziala appartenenta alla vischnaunca e dalla cumpetenza penala e la procedura administrativa, schinavon che buc in'autra instanza ei cumpetenta en quei risguard;
- d) la survigilonza dils ufficials, emploiai e funcziunaris communalis;
- e) l'administraziun communalia, cumpriu l'administraziun dalla facultad da vischnaunca;
- f) las decisiuns davart menar process e recuors, conceder plenipotenzas per la representaziun dalla vischnaunca en caussas da dretg, far contracts da pacificazиun e cunvegnientscha;
- g) ils conclus davart novas expensas egl importo da tochen frs. 100'000.– e d'expensas regularas da tochen frs. 20'000.– sch'eis retracta d'expensas che serepetan onn per onn, excepiau credits en cass da prighel e catastrofas;
- h) il conceder credits supplementars entochen agl importo da frs. 20'000.–;

- i) la cumpra, vendita, scumiada ed impegnaziun da schischom che stat en connex cun la realisaziun d'in project stradal e forestal e la cumpra da singulas parcellas ch'ein da basegns pil communalessier. Cumpras da terren per construcziuns da vias e projects forestals. Plinavon la cumpra da terren, brat da terren, impegnaziun da beins e conceder dretgs da baghegiar sin fundament e per la politica da terren en rama dil credit general da frs. 1'000'000.– concedius;
  - j) disposiziuns realas pertuccont proprietad, aschinavon che quella survarga buca 200 m², sco era per midadas da cunfins;
  - k) las concessiuns da gudidas specialas da caussas en diever public, schinavon ch'ina autra instanza ei buca cumpetenta;
  - l) il surdar lavurs e furniziuns el rom dil preventiv e dils conclus dil pievel e dil cussegli da vischnaunca sco era il liberar credits concedi, vendita da lenna e glera, schinavon ch'ina autra instanza ei buca cumpetenta;
  - m) l'elecziun da cumissiuns preparatoricas, experts e cussegliaders per incaricas specialas, schinavon ch'il cussegli da vischnaunca ei buca cumpetents;
  - n) l'elecziun dil personal da vischnaunca;
  - o) il fixar ils datums per votaziuns ed elecziuns ni radunonzas communalas;
  - p) la deliberaziun da tuttas fatschentas ch'ein da suuttametter al cussegli da vischnaunca, alla radunanza communalia ed alla votaziun dil pievel;
  - q) la redacziun dils messadis per las votaziuns all'urna per mauns dil cussegli da vischnaunca;
- La suprastonza communalia ei vinavon cumpetenta per tuttas outras funcziuns ch'ein buca surschadas entras dretg federal, cantunal ni communal expressivamein ad in auter organ da vischnaunca.

Art. 44

Relaziun denter la suprastonza communalia e cussegli da vischnaunca

La suprastonza communalia prepara tuttas fatschentas ch'ein da tractar dil cussegli da vischnaunca e fa leutier propostas motivadas. Ella sa ultra da quei suuttametter dad ella anora al cussegli da vischnaunca fatschentas per decisiun.

La suprastonza communalia presenta annualmein per regla el decuors digl avrel, denton sil pli tard entochen igl emprem da zercladur il rapport da gestiun ed il quen annual digl onn passau per mauns dil cussegli da vischnaunca. Ella presenta mintgamai entochen sil pli tard la fin digl onn da fatschenta per mauns dil cussegli e dalla radunanza da vischnaunca il preventiv ed aschunta el medem mument la proposta per la fixaziun dil pei da taglia pigl onn vegnent.

Art. 45

Convocaziun

La suprastonza communal vegn convocada dil president communal u da siu substitut aschi savens sco las fatschentas pretendan.

Art. 46

Sedutas, presidi

Las sedutas dalla suprastonza communal vegnan tgamenadas dil president communal, en cass d'impediment dil vicepresident.

Art. 47

Departaments

L'administraziun communal vegn repartida sin tschun departaments. Scadin suprastont meina in departament.

La suprastonza communal decida mintgamai alla entschatta d'ina perioda d'uffeci sur dalla repartiziun dils departaments e reglescha la substituziun.

La suprastonza decida en tuttas fatschentas en atgna cumpetenza cun excepziun da disposiziuns meins impurtontas, oravontut en connex cul preventiv deliberau. Leu sa ella delegar la cumpetenza da decider alla administraziun en ina ordinaziun.

Art. 48

Obligaziuns generalas

Scadin gerau ei cau dil departament adossaus ad el. En quella qualitat survigilescha el tuttas fatschentas da siu departament. El rapporta alla suprastonza sco autoritad collegiala e fa las propostas necessarias.

Art. 49

Cumpetenza da decider

La suprastonza communal ei cumpetenta da decider, sche silmeins 3 commembers ein presents. Tier votaziuns ed elecziuns decida la pluralitad. En cass da vuschs ulivas decida tier elecziuns la sort, tier decisiuns il president. Scadin commember dalla suprastonza communal, che fa part dalla seduta, ei obligaus da votar.

Art. 50

President communal

Il president communal empeila la radunanza communal e las sedutas da suprastonza ed assista allas sedutas dil cussegl da vischuna. El representa la vischuna. El survigilescha il decuors dallas fatschentas dalla suprastonza communal e coordinescha la lavur dils departaments, dall'administraziun e d'eventualas cumissiuns, cun resalva dallas cumpetenzas dil cussegl da vischuna. El ei parsura da tut il persunal communal.

En cass urgents relai el decrets provisoris cun rapportar immediat surlunder alla suprastanza communal. El exequeschas las funcziuns, surdadas al president communal entras prescripcziuns dil Cantun e dalla Confederaziun.

En cass d'absenza vegn el substituius dil vicepresident.

Art. 51

Suttascripziun

La suttascripziun legalmein valeivla per la vischnaunca cumpeta al president communal, ni en cass d'impediment, al vicepresident ensamen cun igl actuar ni il canzlist, respectiv cun il substitut da quest.

Art. 52

Ordinaziun da fatschentas

Tuttas ulteriuras damondas concernent la deliberaziun dallas fatschentas vegnan determinadas en in' ordinaziun.

E. La cumissiun da quen e gestiun

Art. 53

Cumposiziun

La cumissiun da quen e gestiun secumpona da treis commembers. Ella vegn elegida dil pievel. Ella seconstituescha sesezza. Commembers della cumissiun da quen e gestiun astgan buca appartener al cussegli da vischnaunca.

Art. 54

Elegibladad

Suprastonts, commembers dil cussegli da vischnaunca ed emploiai dall'administraziun communal e lur parentella e quinonza el senn d'aritechel 9 dalla constituziun ein buca elegibels ella cumissiun da gestiun.

Art. 55

Cumpetenza da decider

La cumissiun da quen e gestiun sa prender decisiuns mo sche dus commembers ein presents. Scadin commember ei obligaus da votar.

Art. 56

Incumbensas e cumpetenzas

La cumissiun da quen e gestiun examinescha tuttas spartas dall'administraziun communal ed igl entrir menaschi finanzial dalla vischnaunca, inclusiv ils quens dils fondos e dallas fundaziuns, il preventiv ed il quen annual. Ella inoltrescha siu rapport e sias proposiziuns annualmein alla suprastanza communal per mauns dil cussegli da vischnaunca e dil pievel. Constataziuns da natira subordinada san vegnir fatgas en in

rapport special per mauns dalla suprastanza communalala. La cumissiun da quen e gestiun sa trer tier ina tiarza persuna qualificada, sch'ella anfla quei per indicau.

Ils commembres della cumissiun da quen e gestiun vegnan envidai allas radunonzas dil cussegli da vischernaunca ed han en quellas vusch consultativa aschinavon ch'els vegnan dumandai. Alla radunanza d'approbaziun dil quen communal ei silmeins in representant obligaus da prender part.

Art. 57

Controlla dil quen communal

La controlla dil quen annual sa vegnir surdada ad in biro fiduziari.

IV. Roms dall'administraziun

A. Scolaresser

Art. 58

Incumbensa

La vischernaunca procura per ina sufficiente scolaziun dils affons.

Art. 59

Cumissiun da scola

La direczion e survigilonza da scola ei caussa dalla cumissiun da scola. Quel secumpona da tschun commembres. Il cau dil departament ei ex officio president della cumissiun da scola. Pigl auter seconstituescha la cumissiun da scola sezza. L'elecziun vegn fatga dil cussegli da vischernaunca.

Scadin commember dalla cumissiun da scola ei obligaus da votar.

Art. 60

Funczion e cumpetenzas

La cumissiun da scola procura che la legislaziun da scola cantunala e communalala vegni exequida. Las obligaziuns, cumpetenzas e l'organisaziun ein regladas ella lescha da scola dalla vischernaunca.

B. Forestalessor

Art. 61

Incumbensa

La suprastanza communalala survigilescha il forestalessor. Ella liquidescha las fatschentas a norma dallas prescripziuns federalas, cantunalas e communalas.

C. Agricultura

Art. 62

Incumbensa	La survigilonza davart la gudida da pastiras, alps e pasculaziun ei caussa dalla suprastonza communal e sedrezza tenor la legislaziun dad alps e pastiras da casa e quella dils vischinadis.
------------	--

D. Uorden da baghegiar e stradaless

Art. 63

Survigilonza	Igl uorden da baghegiar ed il stradaless vegnan survigilai dalla suprastonza communal.
--------------	--

Art. 64

Cumissiun da baghegiar	<p>La cumissiun da baghegiar secumpona da tschun commembers e se-constituescha sezza. L'elecziun vegn fatga dil cussegl da vischnaunca. Il commember dalla suprastonza, incumbensaus cugl uorden da baghegiar, appartegn d'uffeci anora alla cumissiun da baghegiar e presidiescha quella.</p> <p>La cumissiun da baghegiar ha funczun consultativa per mauns dalla suprastonza communal ch'ei l'instanza da baghegiar.</p> <p>Las cumpetenzas ed obligaziuns dalla cumissiun sedrezzan tenor la lescha da baghegiar dalla vischnaunca.</p>
------------------------	---

E. Polizia

Art. 65

Incumbensa, cumissiun da fiug	<p>La survigilonza digl uorden da polizia, inclusiv polizia da fiug ed igl uorden da santeri, ei caussa dalla suprastonza communal.</p> <p>Il cussegl da vischnaunca elegia tenor prescripziun dalla lescha da pumpiers ina cumissiun da fiug. Quella seconstituescha sezza.</p> <p>Il commember dalla suprastonza communal, incumbensaus cun quella fatschenta, ei mintgamai ex officio commember dalla cumissiun e presidiescha quella.</p>
-------------------------------	---

F. Protecziun civila

Art. 66

Incumbensa	La suprastonza communal ei responsabla per l'organisazion dalla protecziun civila. Ella liquidescha las fatschentas dall'organisazion civila integrada a norma dallas prescripziuns federalas e cantunalas e
------------	--

tenor las cundiziuns en la cunvegnentscha denter las vischnauncas politicas dall'organisaziun dil schurmetg civil integrada.

G. Administraziun

Art. 67

Canzlia communal, incumbensa	La canzlia communal procura per igl entir traffic da quen ed ademple-scha tuttas funcziuns surdadas ad ella entras la suprastonza communal ed ei su ttamessa indirectamein alla suprastonza communal e directamein al president communal.
---------------------------------	---

Art. 68

Canzlist	La canzlia communal stat sut la direcziun dil canzlist communal. Quel meina ils protocols dallas radunonzas communalas e dallas sedutas dalla suprastonza communal ed ha en quellas sedutas vusch consultativa. En cass d'absenza vegn el substituius da siu substitut.
----------	--

V. Finanzas e taglias

Art. 69

Principis davart finanzas	Ils mieds publics ein d'utilisar a moda spargnusa ed economica. A miez termin duein las finanzas esser equilibradas. Per mintga expensa drova ei ina basa legala, ina decisiun da credit ed ina lubientscha da pagament. Il quen communal vegn menaus a basa da principis renconuschi per la contabilitad dallas finanzas publicas.
------------------------------	---

Art. 70

Cumposiziun della facultad	La facultad dalla vischnaunca consista: a) dallas caussas ch'ein en diever public; b) dalla facultad administrativa; c) dalla facultad d'utilisazion; d) dalla facultad finanziaria.
-------------------------------	--

Art. 71

Taglias e taxas	La vischnaunca cuviera ils basegns finanzials oravontut cun las taglias, culla rendita da capitals ed era cun contribuziuns da taxas.
-----------------	---

Art. 72

Taxas d'utilisaziun, contribuziuns da cuosts e tscheins d'utilisaziun	Pil diever d' utilisaziuns pretenda la vischnaunca taxas d' utilisaziun a basa dalla lescha cantunala da vischnaunca. La vischnaunca sa incassar plinavon dils legitimai contribuziuns commensuradas vid ils cuosts per las utilisaziuns, dallas qualas els han effectivamein fatg diever. Sco recumpensa per utilisaziuns sin fundament da concessiuns ni lubientschas dil diever public augmentau incassescha la vischnaunca taxas che corrispundan per regla alla valeta dall'utilisaziun.
---	---

Art. 73

Taxas	La vischnaunca sa pretender taxas da diever dils utilisaders per las ovras, las interpresas e per ils indrezs ch'ella ha erigiu e ch'ella meina sezza. L'altezia da quellas taxas sedrezza tenor la legislaziun communalia. Sco recumpensa per far diever en ina certa moda dall'administrazione communala ni per interpretender in cert act ufficial sa la vischnaunca incassar taxas administrativas. L'altezia dallas taxas ei da fixar per regla aschia ch'ils cuosts e las expensas dalla vischnaunca san vegnir curclai ord lur recav.
-------	--

Art. 74

Taxas specialas	Sche la vischnaunca erégia ovras ni indrezs che portan in avantatg special a certas persunas ni che han per consequenza in augment dalla valeta per certs objects dalla facultad, sa ella incassar ina contribuziun che corrispunda a quei avantatg vid ils cuosts dall'ovra tenor las leschas communalas e las ordinaziuns specialas. Subsidiar mein vala il dretg cantunal per la repartiziun dils cuosts.
-----------------	---

Art. 75

Taxa da hospes e taxa turistica	Per la promozion dil turissem incassescha la vischnaunca ina taxa turistica conform alla legislaziun cantunala. Las entradas astgan buca vegnir duvradas per finanziar duers regulars dalla vischnaunca.
---------------------------------	---

VI. Ils vischinadis e lur relaziun cun la vischnaunca**Art. 76**

Vischinadis	Ils vischinadis ein fracziuns dalla vischnaunca cun dretgs nunseparai vid la facultad da quella. Las incumbensas dils vischinadis vegnan reglai en ina lescha.
-------------	---

VII. Fatgs da baselgia

Art. 77

- Pleivs   Ils dretgs dallas pleivs ein garanti conform alla constituziun cantunala. L'administraziun e gudida dils beins ecclesiastics ein caussa dallas pleivs.

VIII. Determinaziuns finalas

Art. 78

- Revisiun   La constituziun sa da tut temps vegnir revedida parzialmein ni totalmein.

Art. 79

- Vigur   Questa constituziun va en vigur suenter esser approbada dalla cuminonza dils votants.
Quei relasch abolescha tuttas leschas, ordinaziun e conclus che stattan en contradicziun cun questa constituziun.

Art. 80

- Approbaziun   Questa constituziun ei vegnida approbada dalla cuminonza dils votants (votaziun all'urna) ils 26 da november 2017.

Art. 81

- Procedura per l'emprema elecziun   Per las elecziuns dallas autoritads communalas dall'emprema legislatura vala il pli relativ. Elegius ei tal che ha contonschiu las pli biares vuschs. En cass d'egalitatad dallas vuschs decida la sort.
Candidaturas el medem mument en differentas autoritads ein sclaussas.

En num dalla suprastanza communala

Il president: Clau Schlosser

Il canzlist: Curdin Cadonau

Approbau dalla Regenza tenor conclus *12.12.2017, RB 1072*

Il presidente: *B. Janom Steiner*

Il cancelier: *D. Spadlin*

Die Regierung
des Kantons Graubünden

La regenza
dal chantun Grischun

Il Governo
del Cantone dei Grigioni

Sitzung vom

12. Dezember 2017

Mitgeteilt den

13. Dezember 2017

Protokoll Nr.

1072

Gemeinde Breil/Brigels; Genehmigung der Gemeindeverfassung

Im Namen der entstehenden Gemeinde Breil/Brigels unterbreitet der Übergangsvorstand mit Eingabe vom 27. November 2017 der Regierung die an der Urnenabstimmung vom 26. November 2017 beschlossene Gemeindeverfassung zur Genehmigung im Sinne von Art. 96 Abs. 1 des Gemeindegesetzes des Kantons Graubünden vom 28. April 1974 (GG; BR 175.050).

Die Prüfung der vorgelegten Verfassung auf ihre Übereinstimmung mit der Kantons- und Bundesverfassung sowie mit der einschlägigen Gesetzgebung gibt zu keinen grundsätzlichen Bemerkungen Anlass, womit sie genehmigt werden kann. Die neue Verfassung tritt auf den 1. Januar 2018 in Kraft.

Gestützt auf Art. 96 Abs. 1 GG

beschliesst die Regierung:

1. Die neue Verfassung der Gemeinde Breil/Brigels vom 26. November 2017 wird genehmigt.
2. Für diese Genehmigung werden keine Kosten erhoben.
3. Mitteilung, allen unter Beilage eines mit dem Genehmigungsvermerk der Regierung versehenen Exemplars der Verfassung, an:
  - Übergangsvorstand Breil/Brigels, z.H. Clau Schlosser, Präsident, Casa Sentupada, 7165 Breil/Brigels

- Staatsarchiv
- Kantonsbibliothek
- Verwaltungsgericht des Kantons Graubünden
- Amt für Gemeinden (im Doppel)

Namens der Regierung

Die Präsidentin:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "B. Janom Steiner".

B. Janom Steiner

Der Kanzleidirektor:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Daniel Spadin".

Daniel Spadin